

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 3031/05
13.04.2006. година
Београд

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Слободана Дражића, председника већа, Власте Јовановић, Јелене Боровац, Биљане Драгојевић и Браниславе Апостоловић, чланова већа, у парници тужилаца: АА, ББ и ВВ, чији је пуномоћник АБ, адвокат, против туженог ГГ, чији је пуномоћник БА, адвокат, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Округног суда у Краљеву Гж.314/05 од 15.августа 2005. године, у седници одржаној 13.априла 2006. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДА СЕ пресуда Округног суда у Краљеву Гж.314/05 од 15.августа 2005. године и пресуда Општинског суда у Краљеву П. 510/03 од 20.септембра 2004. године, и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Краљеву П.510/03 од 20.септембра 2004. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев тужилаца да се тужени обавезе да им исплати на име накнаде нематеријалне и материјалне штете новчане износе ближе описане у том делу изреке, као неоснован. Ставом другим изреке обавезани су тужиоци да туженом накнаде трошкове парничног поступка.

Пресудом Округног суда у Краљеву Гж.314/05 од 15.августа 2005. године, одбијена је као неоснована жалба тужилаца и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде Округног суда тужиоци су благовремено изјавили ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 386. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија основана.

Према чињеничном утврђењу првостепеног суда, дана __ 1993. године догодила се саобраћајна незгода на магистралном путу аа-бб, у месту ДД. Критичном приликом сведок, раније тужени у овом поступку, ЋЋ, управљао је трактором марке "___" рег. ознаке СО ___ власништво туженог ГГ. Не придржавајући се саобраћајних прописа изазвао је саобраћајни удес са путничким возилом марке "___", рег. ознаке ___ којим је управљао тужилац АА. У овој саобраћајној незгоди сви тужиоци су задобили тешке телесне повреде, а супруга тужиоца АА је задобила смртоносне повреде. Сведок ЋЋ који је управљао трактором туженог осуђен је правноснажном кривичном пресудом на казну затвора.

Утврђено је да у време саобраћајне незгоде тужени и његови чланови породице нису били код куће, а тужени је поверио сведоку ЋЋ да у његовом отсуству чува домаћинство с тим да користи само једну просторију у којој би боравио. Међутим, ЋЋ је неовлашћено и противправно истерао трактор из гараже и без кључа ставио у погон, те на путу изазвао наведену саобраћајну незгоду.

На основу тако утврђеног чињеничног утврђења првостепени суд је закључио да тужени није одговоран за насталу штету и применом члана 175. Закона о облигационим односима одбио тужбени захтев тужилаца као неоснован. Другостепени суд прихватајући ове разлоге, налази да се тужени понашао као добар домаћин, јер извадио кључ из браве трактора, па се његова савесност не може довести у сумњу а тиме и његова одговорност у смислу члана 174. став 2. Закона о облигационим односима.

Изражено правно становиште судова у погледу примене прописа релевантних за оцену неоснованости захтева тужилаца за сада се не може прихватити. Разлози пресуде, независно од тога да ли је усвојен или одбијен тужбени захтев, нужно морају да изражавају једну објективно прихватљиву оцену и анализу целине тог спорног догађаја, са становништва правилне и целовите верификације свих изведених доказа. Такав један приступ у образложењу побијане пресуде очигледно изостаје, па се и разлози у побијаној пресуди (како у погледу чињеничног основа тако и у погледу правног основа) показују потпуно нејасним. Налазећи да је сведок ЋЋ више пута мењао исказ пред судом у погледу чињенице да ли је био кључ у брави или да ли је био акумулатор на трактору, другостепени суд налази да је најверодостојнији исказ наведеног сведока који је дао у истражном поступку у својству окривљеног на записнику од 17. маја 1993. године у кривичном предмету К. 154/93-95, у делу изјаве: да би истерао трактор од кога нисам имао кључеве узео сам шрафцигер и паљење трактора сам извршио спајањем помоћу шрафцигера, атернатора и масе трактором отишао до комшије". У том погледу се занемарују идентични искази сведока ЋЋ на записницима са главне расправе од 20.маја 1996. године и 2.јула 2004. године из којих произилази да је сведок у то време био запослен код туженог и да је повремено возио наведени трактор кад је то било потребно, а томе се тужени никада није противио. Супротне изјаве сведока у делу исказа у кривичном

погрешно, а коме се тужени никада није противио. Супротно нарави сведока у делу предмета у кривичном предмету и у овој парници, у погледу начина покретања трактора из гараже туженог не могу довести до чињеничног и правног закључка о веродостојности исказа датог у кривичном предмету. Такво схватање из побијане пресуде очигледно је резултирало из једне сасвим погрешне опсервације. Оно замагљује и занемарује основни смисао и суштину права одбране окривљеног у кривичном поступку, по коме окривљени није дужан ни да изнесе своју одбрану нити да одговара на постављена питања, а уколико то и учини може изнети исказ који по његовој оцени олакшава његов положај окривљеног обзиром на то зашто се окривљује и који основне сумње стоје против њега.

Правно схватање судова да је сведок ЋЋ противправно одузео и употребио трактор туженог нема упориште у до сада утврђеном чињеничном стању. Наиме, у време штетног догађаја и настале штете сведок ЋЋ је код туженог био запослен и у конкретном случају поверено му чување објеката и ствари домаћинства туженог. Па и уколико није био овлашћен да се трактором служи, већ само да чува као и осталу имовину не би се радило о противправном држаоцу (детендору), односно о противправном одузимању опасне ствари од имаоца (члан 175). Наиме, не ради се о намери противправног присвајања наведене ствари, већ само да се њоме послужи као код њега запослена особа па уколико и није била овлашћена да се том ствари служи. Истина ради се о повреди дужности чувања домаћинства туженог али се не ради о противправности одузимања опасне ствари од њеног власника која би искључила његову одговорност. У таквој ситуацији власник би објективно одговарао за проузроковану штету оштећеном иако конкретно трактор штетнику није био поверен, нити је управљање њиме спадало у његов део послова односно дужности које је преузео од власника.

Имајући речено у виду, Врховни суд је, у смислу члана 395. став 2. ЗПП, укинуо обе нижестепене пресуде и предмет вратио на поновно суђење. У поновном поступку првостепени суд ће отклонити речене недостатке, на тај начин што ће испитати све чињенице и околности важне за оцену навода из жалбе и ревизије, као и примедбе овог суда, како би тек онда одлучио о предмету спора.

Председник већа-судија,

Слободан Дражић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

мз